

Försäkringskassan fick i uppdrag från regeringen år 2016 att minska antalet sjukskrivningar. Ett mål om ett sjuktal på 9,0 fram till år 2020 lades. Foto: vladuzn (AdobeStock.com)

2020-11-25 14:30 CET

Försäkringskassan tvingar sjuka till socialtjänsten för att överleva

Att Försäkringskassan gör tuffare bedömningar och avslår många sjukskrivningar har inte passerat många förbi. [Tidningen Arbetet har synat Försäkringskassans arbete i flera artiklar](#) De belyser konsekvenserna det får för människorna som drabbas, men även hur det påverkar socialtjänsten. Det är ingen smickrande bild av Försäkringskassan som framträder.

Personer med ekonomiskt bistånd som är sjukskrivna av läkare har ökat med

42 procent mellan 2010 och 2019. Drygt 18000 personer i Sverige som sökte ekonomiskt bistånd av sin kommun under augusti i år var samtidigt sjukskrivna av läkare. Totalt sett var 13 procent av alla som gick till socialtjänsten och sökte hjälp under augusti i år samtidigt sjukskrivna, visar Arbetets granskning av statistik från Socialstyrelsen.

Försörjningsstöd är avsett att endast behövas under korta perioder i livet, enligt riksdagen. Men många sjuka lever idag lång tid på bidraget efter att Försäkringskassan avslagit deras sjukskrivning eftersom de är för sjuka för att jobba.

Försäkringskassan fick uppdrag från regeringen att minska sjukskrivningarna

Detta beror på att Försäkringskassan fick i uppdrag från regeringen år 2016 att minska antalet sjukskrivningar. Ett mål om ett sjuktal på 9,0 fram till år 2020 lades. Sjuktalet är ett mått på svenskarnas användning av sjukpenning och regeringen sade åt Försäkringskassan att strama upp sina bedömningar. Målet ändrades senare till att gälla en långsiktigt stabil och låg sjukfrånvaro, men bedömningarna är fortfarande mycket strikta.

Samtidigt som antalet sjuka som får försörjningsstöd ökat kraftigt har avslagen hos Försäkringskassan skjutit i höjden. Sedan 2015 har antalet avslag på den första ansökan om sjukpenning fyrfaldigats hos myndigheten.

Svårare för vården att hjälpa patienter

”En som upplevt Försäkringskassans strikta regler från vårdens håll är Magnus Isacson, ordförande för Svensk förening för allmänmedicin och till vardags allmänläkare på Tensta vårdcentral i västra Stockholm.

Han får ofta krav från Försäkringskassan om att förtydliga exakt vilka saker en person kan och inte kan göra på sitt jobb. Det brukar vara en omöjlig uppgift då han inte har insyn i arbetsplatsen.

”Det vanligaste är ju sjukskrivningar för psykisk sjukdom, depressioner och utbrändhet. Att säga exakt vad en deprimerad person kan och inte kan göra är helt omöjligt.”

Försäkringskassan är nöjd med sitt arbete

Men Försäkringskassan själva ser sitt arbete som en framgångssaga. De

uppger att rättssäkerheten har förbättrats. I Försäkringskassans värld innebär rättssäkerhet bara likabedömning, det vill säga att lika ärenden bedöms lika oavsett vem som handlägger ärendet. Tidningen Arbetet konstaterar att "Arbetet för likabedömning innebär att man utformar mer detaljerade regleringar av hur handläggare ska arbeta och att man gör kontinuerliga jämförelser mellan olika regioner, kontor och enskilda handläggare av hur mycket man avslår."

För att minska utbetalningar till de sjuka har myndighetens rättsavdelning upprättat nya krav på vad läkarintyg ska innehålla för att ersättning ska beviljas och producerat nya rättsliga vägledningar om hur lagen ska tolkas.

Försäkringskassan får kritik från omvärlden

Forskare har visat hur myndigheten frångår lagstiftningen och styr mot fler avslag och flera statliga utredningar och tillsynsrapporter understryker hur myndighetens utredningar av rätten till ersättning brister:

"Kritiska frågor kring utvecklingen besvaras med att kvaliteten har ökat – avslagen blir fler för att utredningarna är bättre. När sjuktalet börjar sjunka beror det alltså inte på att människor blir friskare, utan på att man tidigare beviljade för många människor ersättning. Men nu leder den ökade kvaliteten alltså till att färre får ersättning."

Statsvetaren Niklas Altermark som skrivit boken "Avslagsmaskinen" säger om det svenska sjukförsäkringssystemet:

"Ekonomiskt bistånd är utformat för att aktivera människor. Det går ut på att man ställer väldigt många krav för att man ska få pengar. Det rimmar inte speciellt bra med att vara långvarigt sjuk. De här personerna upplever att de blir sjukare och processen som förnedrande."

Socialförsäkringsministern Ardalan Shekarabi inte nöjd

Socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi har intervjuats av Arbetet. Han säger:

"Tanken med vår socialförsäkring är inte att människor som är sjuka och därmed saknar arbetsförmåga ska hänvisas till försörjningsstöd." Han konstaterar samtidigt att dagens regelverk inte inkluderar alla och att människor faller ur systemet.

I våras kom en utredning med förslag på ändringar av sjukförsäkringarna som tillsattes utav regeringen under förra mandatperioden. Utredningen hade mycket kritik mot dagens system men än så länge har inte regeringen infört några av förslagen. Enligt Shekarabi kommer lagförslag ”så fort det finns politiska förutsättningar för att genomföra dem.”

”Enligt Shekarabi krävs budgetdiskussioner med samarbetspartierna för att genomföra förändringarna eftersom dessa skulle påverka statens finanser.”

Akademikerförbundet SSR missnöjt

I ytterligare en artikel har Arbetet intervjuat Ursula Berge som är samhällspolitisk chef på [Akademikerförbundet SSR](#). Förbundet organiserar majoriteten av landets socialsekreterare, de som beslutar om ekonomiskt bistånd.

”Därför har även SSR granskat orsakerna till varför människor söker pengar från socialtjänsten. Och funnit att fem av sex borde omfattas av andra system. Hälften uppger till exempel arbetslöshet. Andra orsaker kan vara för liten pension, eller att en person väntar på en ersättning den har rätt till.”

”Det påverkar också socialsekreterarnas arbete där många upplever att de jobbar med fel saker i dag, enligt Ursula Berge.

– I stället för att granska att människor säljer sina bilar och hus, skulle de kunnat göra ett aktivt socialt arbete med den där sjätte personen som har försörjningsstöd av rätt skäl. Kunde de lägga tid och pengar på den gruppen skulle sannolikheten att lyckas med sitt uppdrag bli så mycket högre.

Skribent: **Dennis Aberos**

info[[@](mailto:info@equalsthlm.se)]equalsthlm.se

070-7972029

Läs också...

- [Avslag på sjukpenning vid psykiska sjukdomar](#)
- [Försäkringskassan försvarar sig om vad som krävs vid sjukpenning](#)

Den ideella föreningen Equal arbetar i Stockholm sedan 50 år för och tillsammans med personer med beroendeproblem, psykisk ohälsa eller annan social utsatthet. Vår vision är ett jämlikt Stockholm – detta då det är vetenskapligt bevisat att ojämlika samhällen ökar i princip alla sociala problem.

Förutom vår socialpolitiska verksamhet bedriver vi ett träningsboende för personer med beroendeproblem och/eller psykisk ohälsa samt mötesplatsen QvinnoQraft för socialt utsatta kvinnor. Våra ledord är frihet, jämlikhet, rätt, solidaritet och demokratisk hållbarhet.

[Läs mer på www.equalsthlm.se](http://www.equalsthlm.se)

[Läs mer om Equals Träningsboende](#)

[Läs mer om Equals QvinnoQraft](#)

Kontaktpersoner

Per Sternbeck

Presskontakt

Pressansvarig

info@equalsthlm.se

070-7972029